Проблеми на висшето образование по счетоводство. Перспективи за развитие

Съвместна акредитирана програма УНСС–ICAEW–ИДЕС

Конференция „Образование и обучение“
13 юни 2017 г., гр. София

д-р Михаил МУСОВ
д-р Катя ЗЛАТАРЕВА

Елементи на учебния план по счетоводство

1. Цели		2. Съдържание	3. Последователност
4. Студенти		5. Преподаване	
	6. Ресурси	7. Оценяване	8. Актуализиране

Проблеми
на висшето счетоводно образование

Проблемите

САЩ: ■ най-дълга история на проблемите на счетоводното образование; ■ най-голям дял университети и колежи акредитирани в сферата на бизнеса (70%) и в сферата на счетоводството (95%) от Асоциацията за напредък на бизнес училищата (AACSB); ■ седалище на най-влиятелните организации в сферата на счетоводството – AAA, AICPA, IMA.

1.

Намаляващ интерес към счетоводните програми

Броят на студентите с бакалавърска или магистърска степен намалява с

20% за 5 години

2.

Проблеми с имиджа и добавената стойност

Не биха придобили отново бакалавърска или магистърска степен:

88% от практикуващите

64% от преподавателите

3.

Остарели образователни модели

„Тясно“ съдържание – фокусирано твърде много върху специфично знание и достигане до „правилния“ отговор;

Компрометирани педагогики – базирани на правила, разчитащи на запаметяване, неохотни спрямо креативността

Източник: Albrecht & Sack (2000)

Проблемите

БЪЛГАРИЯ: ■ близо 100 годишна история на висшето счетоводното образование.

1.

Спад в интереса към счетоводно образование

Кандидатите в счетоводната специалност на ИУ – Варна намаляват с

60% за периода 2014/2015 – 2011/2012 г.

Неизпълнение на плановия прием в счетоводната специалност на ИУ - Варна

50% за 2014/2015 г.

Източник: Донев (2014)

2.

Проблеми с имиджа

Други специалности изглеждат по-адекватни на съвременните изисквания на бизнес средата:

специалност „Финанси“ е по-предпочитана от студентите в УНСС в сравнение със специалност „Счетоводство“

3.

Проблемни образователни модели

Наивно е да се мисли, че образователните модели са лишени от проблеми. Например,

студентите трудно виждат връзката между общия университетски блок от дисциплини и специализираните дисциплини – необходими са интегрирани курсове

“ Наистина, положението не може да бъде по-лошо.
Ако нашите студенти на входа намаляват,
ако нашата добавена стойност е поставяна под въпрос,
и ако тези, които са преминали през програмите ни,
твърдят, че не биха го направили отново,

КАКВО Е НАШЕТО БЪДЕЩЕ? ”

Albrecht & Sack (2000)

Проблемът
на професията

Проблемът на професията

Финансовият ефект

4 трилиона щ.д. загуба на пазарна капитализация в САЩ за периода 2000 – 2002

340 милиарда щ.д. от тях се дължат на едва шест корпорации –
Enron, Global Crossing, WorldCom, Tyco, Qwest и Adelphia.

Отвъд финансовата статистика

Съдбите на онези работници и служители, които губят своята заетост и/или своите пенсионни осигуровки; семействата на онези, които се самоубиват или биват осъдени.

Източник: Messing & Sugarman (2006)

- Загуба на правото за саморегулиране
- Неспазване на технически правила

Проблемът на професията

Финансовият ефект

4 трилиона щ.д. загуба на пазарна капитализация в САЩ за периода 2000 – 2002

340 милиарда щ.д. от тях се дължат на едва шест корпорации –
Enron, Global Crossing, WorldCom, Tyco, Qwest и Adelphia.

Отвъд финансовата статистика

Съдбите на онези работници и служители, които губят своята заетост и/или своите пенсионни осигуровки; семействата на онези, които се самоубиват или биват осъдени.

Източник: Messing & Sugarman (2006)

- Загуба на правото за саморегулиране
- Криза на доверие
- Корпоративни скандали
- Нарушаване на обществения договор
- Криза на етиката

Перспективите пред счетоводното образование

Комисия по висше счетоводно образование на САЩ (The Pathways Commission)

American Accounting Association
Thought Leaders in Accounting

The Pathways Commission

AICPA
American Institute of CPAs®

- Образователната подготовка на бъдещите професионалисти следва да почива на цялостна и добре изградена визия за ролята на счетоводството в обществото – на **обществения договор на професията**;

- Необходима е **дългосрочна перспектива;**

- Необходима е ангажираност към образователен модел, който е **широко формиращ.**

Какво е конкретното значение
на тези препоръки
за счетоводното
образование?

3

Мета-компетенции

Мета-
компетенция

1

Способност за мислене

Студентите не трябва
да учат какво да мислят,
а как да мислят.

Емануил Кант

Способност за мислене

Професионални компетенции

Личностни качества

Професионално знание и обосноваване

- количествени метод и технология;
- управление на процеси;
- корпоративно управление и риск;
- допълнителни управленски компетенции;
- финансово отчитане и анализ;
- планиране, анализ и контрол;
- данъчно облагане;
- информационни системи;
- одитинг и вътрешен контрол

Аналитично мислене

Мислене в множество от перспективи

Рефлексивно създаване на смисъл

Източник: Lawson et al. (2014)

Източник: Colby, Ehrlich, Sullivan & Dolle (2011)

Мета-
компетенция

2

Способност за действия

Способност за действия

Професионални компетенции

Професионално поведение

- професионална етика;
- професионални ценности и нагласи

Личностни качества

Смелост

Морал

Източник: Lawson et al. (2014)

Сградата на CitiCorp в Manhattan – пример за *морала* в една професия

Мета-
компетенция

3

Способност за социални взаимодействия

Способност за социални взаимодействия

Професионални компетенции

Работа в екип

- комуникация;
- междуличностни взаимоотношения;
- лидерство;
- социална отговорност

Личностни качества

Емпатия

Социална чувствителност

Източник: Lawson et al. (2014)

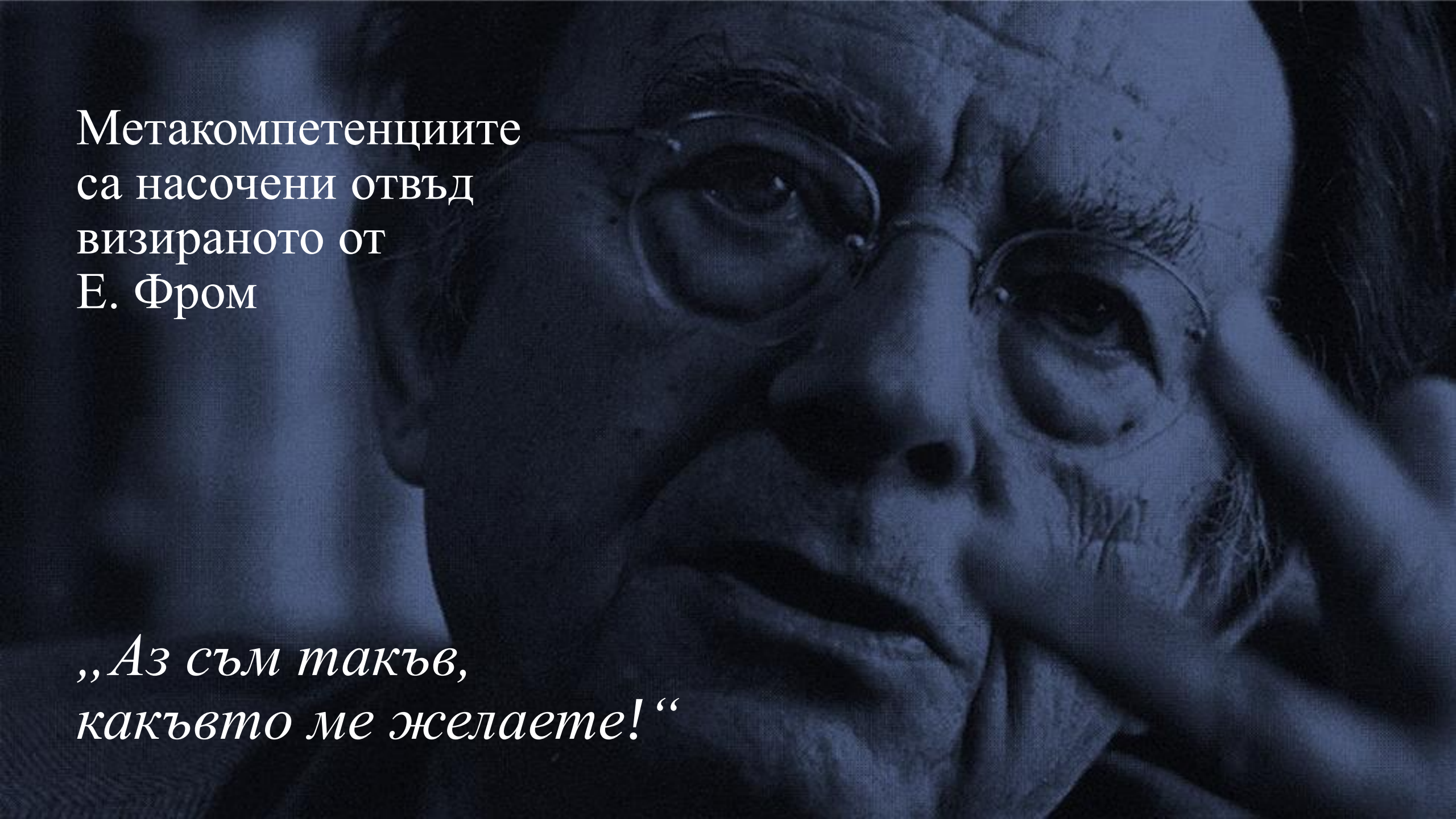

Метакомпетенциите
са насочени отвъд
визираното от
Е. Фром

„Аз съм такъв,
какъвто ме желаете!“

Ползите от мета-компетенциите?

Балансиран образователен модел; модел, който запазва своята основна професионална област, като същевременно поддържа личностното развитие на студентите като крайна цел, сама по себе си.

1. Изместват фокуса от абстрактните знания, умения и способности към концепцията за **доверие.**

2. Основават се на общите черти на характера на личността – изцяло **прехвърлими** са от една конкретна професионална длъжност към друга**.**

3. Позволяват реално **интегриране** на съставящите ги компетенции и качества**.**

Проект в развитие – Съвместна акредитирана програма

Съвместна акредитирана програма

ICAEW ACA Advanced Level

- Case Study
- Corporate Reporting
- Strategic Business Management

ICAEW ACA Professional Level

- Business Planning
- Tax Compliance
- Audit and Assurance
- Financial Accounting and Reporting
- Business Strategy — Work in progress
- Financial Management — Work in progress

УНСС, ОКС МАГИСТЪР

- Специалност Финанси и счетоводство с преподаване на английски език

- Стратегическо управление
- Финансов мениджмънт I
- Финансов мениджмънт II

УНСС, ОКС БАКАЛАВЪР

Специалности:

- Счетоводство
- Финанси
- Финансов контрол
- Финанси и счетоводство с преподаване на английски език

- Управленско счетоводство
- Корпоративни финанси
- Данъци и данъчен контрол
- Основи на правото
- Трудово и осигурително право
- Наказателно-правна защита на фин.-сч. система
- Търговско право
- Основи на счетоводството
- Корпоративни финанси
- Основи на управлението
- Търговско право
- Одитинг
- Основи на счетоводството
- Финансово счетоводство

ICAEW ACA Certificate Level & ICAEW Certificate in Finance, Accounting and Business (CFAB)

- Management Information — от 2015/2016
- Principles of Taxation — от 2014/2015
- Law — от 2015/2016
- Business and Finance — от 2015/2016
- Assurance — от 2015/2016
- Accounting * — от 2014/2015

Ползи от Съвместната акредитирана програма

- За обществото
- За професията
- За студентите на УНСС и за УНСС
- За работодателите

Дискусия

Credits

Slide 3
https://www.flickr.com/photos/125447146@N03/24302811789

Slide 7
https://www.ft.com/content/938ed6c6-36e6-11e5-bdbb-35e55cbae175;
http://www.lexpress.fr/emploi/le-club-tres-cote-des-anciens-d-andersen_1415157.html

Slide 10
http://www.main-courante-led.com/portfolio

Slide 11
http://commons.aaahq.org/groups/2d690969a3/summary

Slide 13
https://www.successperformancesolutions.com/3-reasons-why-management-competency-models-fail/

Slide 19
http://www.manhattanexpressnews.nyc/former-citicorp-center-38-new-yorks-youngest-landmark/

Slide 22
https://fromwordstoworlds.wordpress.com/2016/06/28/erich-fromms-beautiful-perspective-on-love-and-human-nature/

Slide 25
http://departments.unwe.bg/Uploads/Department/accountancy_7fdbd_JAP.pdf